

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 201. szám.

Szombat, szeptember 5.

Minden vonalon előre! Török az orosz centrum!

Az északi nagy küzdelem.

Budapest, szept. 5. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Bécs, szept. 4. A „Reichspost“ az ellenség Orosz-Lengyelországban történt gyors leveretésének nagy jelentőségét abban látja, hogy most már Auffenberg és Dankl új nagy erővel támogathatják centrumunkat, úgy, hogy Lemberg ideiglenes feladása sem volna kedvezőtlen hatással mai helyzetünkre.

A „Neue Freie Presse“ haditudósítója kedvező jelnek tekinti, hogy a lemergi posta megérkezhetett a főhadiszállásra, az a vonal tehát, amelyet eddig az ellenség veszélyeztetett, tegnap óta ismét veszélyen kívül áll.

Budapest, szept. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az orosz harcterről érkezett sebesültjeink beszélnek, hogy Lembergnél az oroszokat ötven kilométerre visszavetették.

A németek orosz győzelmei. Kilencven ezer orosz fogoly.

Budapest, szept. 5. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, szept. 4. A nagyvezérkar közli: Hindenberg tábornagy csapatai keleten újabb győzelmeket arattak. A hadifoglyok száma napról-napra növekszik és immár eléri a kilencvenezretet. Egyelőre nem állapítható meg, hogy mennyi ágyu és egyéb győzelmi jelvény van még az erdőkben és mocsarakban. Három orosz vezénylőtábornok fogoly. Az orosz fővezér tábornok orosz hírek szerint elesett.

Stein, főhadiszállásmester.

Diadalaink Montenegróban.

Budapest, szeptember 4. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) A főhadiszállásról jelentik, hogy a hadseregek főparancsnoka ma a következő parancsot adta ki:

A harmadik hegyidandár hőstette. Az aftováci határvidéken álló 3. hegyidandár már kevés idővel ezelőtt sneidig betörést intézett montenegrói területre, melyet teljes siker koronázott. Rövid tüzelés után egy kicsiny bátor csoport aug. 30-án újabb előretörést kísérelt meg a Bilecka előtt álló, számra tulerőben levő montenegrói haderők ellen. A Pongrácz Henrik vezérőrnagy parancsnoksága alatt álló bátor dandárnak többnapos hősiességében sikerült nagy veszteségekkel visszaverni a montenegróiakat, akiktől elvettek egy nehéz üteget és az erősen szorongatott Bilecka határerődítményt felmentették. Becsületbeli kötelességemnek tartom, hogy a bátor 3. hegyidandárnak ezen hősiességre és áldozatkészségére való tényét haladéktalanul közöljem az összes parancsnokokkal és csapatainkkal azzal a megjegyzéssel, hogy természetesen nem mulasztottam el a délvidéken küzdő bajtársaink e dicső tényét legalázatosabban jelenteni Őfelségének is.

Frigyes főherceg, gyalogsági tábornok.

Dankovics tábornokot, a Narodna Odbrana elnökét elfogták.

Budapest, szept. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lipséből sürgönyzik: Mint a „Leipziger Neueste Nachrichten“-nek Eszékéről jelentik, Jovanovics Bozsó tábornokot, a Narodna Odbrana elnökét, csapataink elfogták.

A németek győzelmes előnyomulása Franciaországban

Budapest, szept. 5. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, szept. 4. A nagy vezérkar a következőket jelenti: A magas sziklák közt fekvő Givetzáró erőd bevételénél, ép úgy mint Namur bevételénél az Ausztria-Magyarországtól kapott nehéz mőtorűtegek könnyebb szállíthatóságuk és a találás biztossága által elsőrangban hatottak és kiváló szolgálatot tettek. Hixon, Aiseelles Londe, Lapore és Laon záróerődöket harc nélkül vették be. Ennek folytán Észak-Franciaország összes záróerődei Maubeuge erőd kivételével a mi kezünkben vannak. Reims felé megkezdődött a támadás s Kluck tábornagy lovassági csapatai Párisig portyáztak.

A nyugati hadsereg átlépte az ainei vonalat és a Marne felé hatol előre s egyes előcsapatok már elérték.

Az ellenség Kluck tábornagy Bülow, Hausen és a württembergi herceg hadseregei előtt a Marne felé és azon túl visszavonult. Egyes részei Verdunre támaszkodva a német trónörökös csapatai ellen ellenállást kíséreltek meg, de dél felé visszaverték.

A bajor trónörökös és Heeringen tábornagy csapataival szemben még mindig erős ellenség áll megerősített hadállásokban. A Francia Lotharingiában Felső Elzászban német és francia csapatok portyáznak és kisebb harcokat vívnak.

Budapest, szept. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Magyar távirati Irodának Berlinből sürgönyzik: A főhadiszállásról jelentik: **Reimst harc nélkül elfoglaltuk. Bülow tábornok serege múlt hónap végéig hat zászlót, 233 nehéz ágyut, 116 tábortágyut, huszonhat gépfegyvert zsákmányolt és tizenhatezer franciát foglyul ejtett.**

Páris végveszedelme. A németek léghajóról bombázzák.

Budapest, szept. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a Budapesti Tudósító Berlinből jelenti, **tegnap egy német Zeppelin léghajó ismét erősen bombázta a Párisot. A bombák óriási kárt okoztak a városban, sok embert megöltek s még többet megsebesítettek. A lakosság rémülten menekül Párisból s a kormány a város általános kiürítését tervezi.**

Egyéb események.

Görög-török háború.

Budapest, szept. 5. A „Torontál“ eredeti távirata. Mint a Magyar Távirati Irodának Szofiából jelentik, Görögország és Törökország között a helyzet annyira kiélesedett, hogy **a görög-török háború mind valószínűbbé lesz.**

Románia mozgósítása.

Budapest, szept. 5. A „Torontál“ eredeti távirata (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Bécs, szept. 4. A „Neues Wiener Journal“ bukaresti tudósítója jelenti, hogy Románia mozgósítása a legteljesebb rendben közeledik a befejezéshez. A

magyar-román határ teljesen szabad maradt.

Az orosz kormány letartóztatta a finn országgyűlést.

Budapest, szept. 5. A „Torontál“ eredeti távirata. Mint Bécsből sürgönyzik, a „Wiener Journal“ jelentése szerint, az orosz kormány a finn országgyűlés összes tagjait letartóztatta lázadás címén.

Gerő őrnagy hősi halála.

Budapest, szept. 5. A „Torontál“ eredeti távirata. Gerő őrnagy, a kép-

viselőházi őrség volt parancsnoka, az északi harctéren hősi halált halt.

Elesett német herceg.

Budapest, szept. 5. A „Torontál“ eredeti távirata. Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti Berlinből, Ernő lippei herceg a harctéren elesett.

A pápa megkoronázása.

Budapest, szept. 5. A „Torontál“ eredeti távirata. Mint Romából sürgönyzik, XV-ik Benedeket, az új pápát szombaton koronázzák meg a szokásos nagy ünnepiességgel.

HIREK.

— **Hálaadó istentiszteletek.** Az oroszok ellen kivívott legutóbbi két nagy győzelmünk alkalmából a nagybecskereki templomokban tegnap hálaadó istentiszteleteket tartottak. Így délelőtt a róm. kath. plébánia-templomban Magyar Pál pápai kamarás, apátplébános, a gör. kel. szerb templomban pedig Straity György főesperes tartott hálaadó istentiszteleteket. Imádkozva fegyvereink továbbgyőzelmeiért. Délután az izraelita volt hálaadás s itt dr. Klein Mór főrabbi mondott imát győzelmünkért. Valamennyi istentiszteleten résztvettek a polgári és katonai hatóságok képviselői s azonkívül nagyszámu hívőközönség.

— **A „József kórház“ a Vörös-Kereszt szolgálatában.** A Vörös-Kereszt nagybecskereki fiókja 50 ágyat kért a

sebesültek számára a nagybecskereki kórháztól. A kérelemnek a kórházi bizottság a legnagyobb készséggel tett eleget. Folyó hó 3-án dr. Dellimanics Lajos főispán mint a Vörös-Kereszt elnöke, dr. Dellimanics Lajosné társelnök, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, Dániel Ferenc bizottsági tag jelentek meg a kórházban, hol dr. Steiner Gyula mint a Vörös-Kereszt fiókkórház vezetője, dr. Fischer Regina kórházi orvos és Máty Jenő kórházi gondnok jelenlétében történt a kórház részéről az átadás. Ezen alkalomból a főispán, valamint a megjelent bizottság meglátogatta az összes helyiségeket és a legnagyobb meglepedésének adott kifejezést a tapasztalt rend és tisztaság felett és így a sebesülteknek a kórházban való elhelyezését valóságos áldásnak nyilvánította.

— **A tanítói kinevezések.** A kir. tanfelügyelőség értesítése szerint a nagy szünidő elején pályázat alá bocsátott áll. el. iskolai tanítói és tanító-női állásokra vonatkozó kinevezések ma küldettek szét. A kinevezett tanítók f. hó 8-án délelőtt teszik le a hivatali esküt a kir. tanfelügyelőség hivatalában és ennek megtörténte után elfoglalják állásaikat és megkezdik hazánk kulturájának fontos alapvető munkáját. Ezen háborús, nehéz időkben kettős feladat áll az itthonmaradt tanítószáz előtt: az egyik az iskolai tanítás ellátása a másik pedig a tanítószáz közreműködése abban, hogy hazánk minden falujában a mezőgazdasági munkák elvégzettessenek. Lelkes, bátor és önfeláldozó katonáink veszélyes és óriási munkával küzdenek hazánkért, az emberiség javaiért, a béke áldásáért, az itthonmaradottaknak

viszont teljes erővel és sokszorozott munkával arra kell törekedni hogy a haza belső élete lüktessen és működjék.

— **A hősapkák.** Az orosz hadjárat-hoz katonáink részére nálunk is készítenek lelkes hölgyeink hősapkákat. A hősapkák és csuklódédek készítéséhez szükséges pamut megérkezett és 10 dekás mennyiségtől kezdve átvehető naponta d. e. 9—12 óráig a központi hitelszövetkezetben, 10 dekánkénti 74 fillér árban. Főleg hősapkák készítése szükséges, mert csuklódédek már sok készült. Az elkészített kötéseket átadhatók Dániel Ferencnél a központi hitelszövetkezet helyiségében.

A hősapkák elkészítéséhez szükséges tudnivalókat a következőkben adjuk: Az anyag szürke pamut. A mintázás két sima és két fordított. Az elkészítés így történik: Száznegyvennégy szemmel kezdeni körskörül négy tüvel (mint a harisnyát) tizenöt centiméter magasságig. Azután nyitva, minden fogyasztás nélkül fel kell kötni huszonkét centiméter nyílásig, (de nem körül, hanem oda-vissza, hogy nyílás származzon.) Ekkor a nyílás két oldalán levő tűt egyenkint harminchat-harminchat szemmel alni kell hagyni, azután a középső két tűt hetvenkét (kétszer harminchat) szemmel fel kell kötni husz centiméter magasságban, majd befejezni és ebből varrva vagy köve formálni a fejtetőt és a homlokot.

— **A hadi jótékonyág.** A Vörös-Kereszt egyesület nagybecskereki fiókjá részére újabb adakoztak:

Torontaludvar község külön gyűjtő-ívén: Teodorovits Gábor 50 K, Bakonyi László 20, Oltján Illés 20, Radivojevic Milosné 5, Nikolin Vlakóné 5, Sztefanovics Vitályos 10, Borcsics Zsiva 1, Ruszov Vukoszava 10, Nikolics György 1, Dévics Milán 10, Adamovics Gergely 5, Vukov Gyóka 2, Vukov Lyuba 2, Zakics Zsiva 2, Suvák Pál 2, Mlagyanov Mirkó 1, Sztankics Zsiva 1, Filipovics Dusán 1, Mlagyanov Sztéván 1, Sztankov Katica 1, Filipovics Joszim 1, Kapunác Dusán 1, Filipovics György 1, Patuska László és társa 5, Bacsujkov Péter 1, Kohn H. Miksa 2, Vuletin Dusán 1, Zsivánov Zsiva 1, Lisin Zsiva 1, Czvetics Gyóka 1, Ivkov Drága 1, Zsivánov Lyuba és 10 társa 3-30 K.

A nagybecskereki műhelyi alkalmazottak és munkások a közülök bevonult katonák családjai segélyezésére 114 kor. 64 fillért gyűjtöttek.

Bürger és Grünwald cég 20 K, Heufeld Józsa 3 K, Róm. Kath. Hitközség 300 K, Bagyin Marinkov 25 K, Turinszki Gyuricza 25 K, Fakanál Asztaltársaság 20 K.

Blachmann Margit 12 pár csuklódédeket ajándékozott a hadba vonult katonáknak.

A pénz és egyéb adományokon kívül a város több uriaszonya párnákat és a hozzávaló himzéseket adta a hadi jótékonyág céljaira. A városunkban berendezett kórházak ugyan teljesen fel vannak szerelve minden szükségességgel, csak a kis párnák hiányoznak és ezekkel úgy mint a fővárosban, nálunk is a város hölgyközönsége egészíti ki a kórházi felszerelést. Ilyen párnákat adományoztak eddig: Benó Mihályné 4 párnát 7 huzattal, Csath Nándorné, Dániel Ferencné 1—1

párnát 2 huzattal, dr. Dellimanics Lajosné 2 párnát 4 huzattal, Gyárfás Ödönné, Hollender Edéné, Mayer Aurélné, Szalaváry Edéné 1—1 párnát 2—2 huzattal, Strélinger Márkné 2 párnát 4 huzattal, összesen 14 darabot, amely párnákat a Vörös-Kereszt által a bégaparti állomásnál berendezett kórtérrel részére Kollarich Gábor mentőbiztást átvette.

Egy a nagybecskereki bégaparti állomáson átvonuló katonacsapatnak dr. Fischer Regina 10 kiló szalonnát, 30 kg kenyereket, 500 cigarettát, 100 levelezőlapot és 300 szomjuságot csillapító Menthol pasztit lát adott utraivalóul.

— **Ne adjunk szeszes italt a katonáknak** A m. kir. belügyminiszter a következő rendeletet intézte valamennyi vármegye alispánjához:

Lélekemelő az a lelkesedés, amelylyel a nemzeti becsület védelmében a katonák kényszerített háborút az egész ország közhangulata fogadta. Ennek a lelkesedésnek következménye, hogy a harcba vonuló katonáink iránt szinte elemi erővel nyilatkozik meg az ország-szerető közönség szeretete, amikor ezeket a vasuti állomásokon immár heteken át nap-nap után elhagyja gyöngédségének minden jeleivel. Sajnos, ez a gyöngédség oly módon is nyilvánul, amely katonáinkra egyenesen ártalmas. Az adományok közt ugyanis nem kis szerepe van a szeszes italok minden fajtának, amelyet a közönség bőségesen juttat átvonuló harcosainknak és amelyet azok részint a nyári hőség okozta szomjuságukban, részint önfelédelt lelkesütségükben kellő mértéken túl fogyasztanak is. A szeszes italok sokfélesége és azok élvezete aztán nemcsak muló kábultságot, hanem számos esetben huzamosabb ideig tartó rosszul-létet is okoz, és még a legenyhébb esetekben is hosszú időre gyöngíti a szervezet ellenálló képességét és szívósságát, gyakran azonban makacs gyomorbetegségeket vált okozójává. A nagyközönség egyes tagjai csupán saját szerény mennyiségű adományukra gondolva, elfelejtik, hogy mások százan és ezren a napnak minden órájában, hasonló adományokkal árasztják el katonáinkat, akik ekként állandóan ki vannak téve a sokféle szesz élvezetével járó veszedelmeknek. A nemes'elkü közönségnek nem lehet szándéka, hogy — bár akaratlanul is — ily veszedelmeknek okozójává váljék, a kormánynak pedig egyenesen kötelessége, hogy utját állja mindannak ami a haza védőinek egészségét, erejét vagy ellenálló képességét csökkenthetősít életükre is veszedelmessé válhatik.

A hazafias közönséget hálás köszönet illeti azért a gyöngéd figyelemért, hogy a hadbavonuló katonáink iránt érzett nagyrabecsülésének és szeretetének élelmiszerekből, dohány- és szivar-félékből és más hasonló adományokkal ad kifejezést. Katonáink egészségének és harcképességének érdekében azonban szigorúan megtiltom, hogy hadbavonuló katonáinknak a közönség köréből bárki a vasuti állomásokon szeszes italokkal ajándékozzon és a rendőrhatalóságoknak, illetőleg közegeknek teszem kötelességükké, hogy e tilalomnak ér-

vényt szerezzenek. Felhívom a Cimet, hogy erről a tilalomról a nagyközönséget a legszélesebb körben azzal a kéréssel értesítse, hogy nemcsak helyesen, de nemesen is cselekszik, ha egyébnemű adományai mellett arról is gondoskodik, hogy katonáink minden vasuti állomáson bőven ellegyenek látva tiszta és friss ivóvízzel vagy alkoholmentes egyéb frissítővel. Eivárom a Cimtől, hogy rendeletem szigorú végrehajtásáról teljes erélylyel fog gondoskodni. Budapest, 1914. évi augusztus 23-án. Sándor s. k.

— **A „Sanitas”-szanatórium Versezen** f. évi május hó 1-én kezd meg két évi eredménydus működés után a harmadik gyógyidényét. A szanatórium dr. Méhes Lajos igazgató-orvos vezetés alatt áll és a dr. Lahmann módszere szerinti fizikális dietikus gyógymóddhoz szükséges legmodernebb gyógyeszközökkel rendelkezik. Eredménynyel gyógykezelteknek különösen a következő betegségek: az idegrendszer, a légzési, vérkeringési és emésztési szervek bántalmi, mindennemű női betegség, a vese, hólyag, húgyvese és dűlmirigy bajai, alkati bajok, a mozgási szervek bántalmi, csusz, köszvény, a váltóláz és annak következményei. Gyenge, vérszegény és a kifejlődésben visszamaradt gyermekeknek feltűnő eredmények érhetők el. A szanatórium a hegyek alkjén egy nagy kiterjedésű gyönyörű parkkal körülvett teljesen pormentes levegőjű helyen fekszik, a kor igényeinek megfelelő komforttal van berendezve, a gyógyvendégek elsőrendű ellátás és ápolásban részesülnek mérsékelt árak mellett. Kimerítő prospektust küld kívánatra a szanatórium igazgatósága.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 6 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

NESTLÉFÉLE

régbevált GYERMEKLISZT

Próbadozokat, valamint orvosi röpiratot a gyermeknevelésről díjtalanul küld a HENRI NESTLÉ cég, WIEN, I. Biberstrasse 114/P. 453—10 10

A háboru képei a Modern Moziban.

A Modern Mozi ma este mutatja be az első harctéri képeket.

Azonkívül színre kerül egy rendkívül érdekes aktuális dráma

Kitört a háboru

cimmal hat felvonásban.

Ezek mellett szép kísérő műsor.

Az előadás este 9 órakor kezdődik.

Belépő-díj
30 fillér

Vasárnap

szeptember 6-án d. u.

5 órai kezdettel

895—11

katonazenekari sétahangverseny

a Kaszinó-kertben.

Belépő-díj
30 fillér

Az 1914—15-iki tanévre
két gimnáziumi tanulót
teljes ellátásra
megegyezés szerint elvállal
Kiss István
Nagybecskerek, Nádor-utca 4. szám.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

ad 238784—914. C. II. szám.

**Magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai
vasut-igazgatóságok.**

(A magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasuti árudiszabás I. rész A) szakaszához a IV. pótlék életbeléptetése.)

1914. évi szeptember hó 1-től kezdődő érvényességgel a fentnevezett díj-szabáshoz a IV. pótlék lép életbe.

E pótlék a vasuti üzletszabályzat 67. §-ához tartozó III. végrehajtási határozmány módosítását tartalmazza.

E pótlék a magyar vasutak díj-szabásokat elárúsító központi irodájában (Budapest, V, Akadémia-utca 3. sz.) továbbá az állomások közvetítése útján darabonként 10 fillérért lesznek megszerzhetők.

Budapest, 1914 aug. 28.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága,
egyszersmind a részes vasutak nevében is

Nyerő község előljáróságától

2018—914. szám

Hirdetmény.

Nyerő község előljárósága közbirre teszi, hogy a jegyzői irodában **egy kiegészítő munkaeőre** volna szüksége, aki az adóügyek kezelésében jártas Német és román nyelvben némi jártassággal bírók előnyben részesülnek.

A felfogadandó munkaeőre napidija napi 3 korona a községi pénztár terhére, a jegyző részéről pedig természetbeni lakásban részesül

Nyerő, 1914 aug. hó.

910—33

Előljáróság.

Eladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

31—x46

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolveth Oszkár

a „Népbank“ főkönyvelője.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT
KÖZÖL A „TORONTAL“ POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.

225—26 14

TÓTH JÓZSEF

ANOGG FÉRFI- ÉS
NŐI-DIVATTERME

NAGYBECSEKEREK

TELEFON 278 HUNYADI-(FŐ-)U. EISENSTÄDTER-HÁZ TELEFON 278

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Asztalos:

Szelentzky Pál, Árpád-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Élet- és Járadék), Hunyadi-u. 619. Telefon 3—22.
Steintzer Géza (Ass. Generali) Gabonatér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Goldberg Mihály, Hunyadi-u.
Mesznik R. özv., Hunyadi-u.

Fényképész:

Orosz Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.
Dr. Stepanov Svetislav, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrészek:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csuszner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Molnár Lajos, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence-, és festékáruraktár:

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bauerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.
Wehner testvérek, Hunyadi-utca.

Mozigépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyady-utca.

Női kész kosztüm és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Sírkórártár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Eckstein János, Hunyadi-utca.
Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.

Téglagyár:

Klein Bernát.
Stagelschmidt J. és J.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyas, Otthon-söresarnok
Tóth és Norizsán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Zongorarakartár:

Weisser Adon, Gizella-part 6.